

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 259/2019 -12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon väzby [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou STEHURA & partners, v. o. s., [REDACTED] 2080, Čadca, v mene ktorej koná advokát JUDr. Stanislav Stehura, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1, práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 28 Tp 16/2018 z 28. novembra 2018 a postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 Tpo 79/2018 z 3. januára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. v Ústave na výkon väzby [REDACTED] (ďalej

len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1, práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 28 Tp 16/2018 z 28. novembra 2018 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) a postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tpo 79/2018 z 3. januára 2019 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 8. novembra 2018 na Krajskej prokuratúre v Žiline (ďalej len „krajská prokuratúra“) žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením tak, že ju podľa § 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol. Zároveň zamietol nahradenie väzby zárukou, sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku. Proti uzneseniu okresného súdu, proti všetkým jeho výrokom, podal sťažovateľ sťažnosť. Krajský súd následne túto sťažnosť uznesením krajského súdu zamietol.

3. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že podľa jeho názoru okresný súd a krajský súd o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu nerozhodovali urýchlene, pretože konanie o tejto žiadosti trvalo 70 dní, čo podľa názoru sťažovateľa nie je možné považovať za primerané. Ďalej uviedol, že podľa jeho názoru konaním okresného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu jeho práv, pretože takéto trvanie nie je možné považovať za urýchlené v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru. Sťažovateľ zároveň poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a dodal, že z nej vyplýva, že väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a má byť preto zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch.

4. Sťažovateľ vo vzťahu k postupu krajského súdu uviedol, že po predložení veci krajskému súdu došlo v jeho postupe k porušeniu zákonom ustanoveného postupu pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa. Ďalej uviedol, že jeho sťažnosť bola krajskému súdu predložená 19. decembra 2018 a lehota 5 pracovných dní stanovená v § 192 ods. 3 Trestného poriadku uplynula 31. decembra 2018, preto po uplynutí tohto dňa nebolo možné považovať väzbu sťažovateľa za zákonnú. Preto považuje za zavádzajúce tvrdenie krajského súdu obsiahnuté v uznesení krajského súdu, že o sťažnosti bolo rozhodnuté v lehote podľa § 192 ods. 3 Trestného poriadku. K tomu dodal: „*Trestný poriadok nemá ustanovenie, ktoré by umožňovalo považovať stav pozbavenia osobnej slobody rozhodnutím prvostupňového súdu, o sťažnosti proti ktorému nebolo rozhodnuté v lehote ustanovenej v § 192 ods. 3 vety prvej Tr. por. za zákonný.*“

5. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ namietal, že krajský súd sa v uznesení krajského súdu pri zamietnutí jeho sťažnosti relevantným spôsobom nevysporiadal so sťažovateľom namietanými skutočnosťami, len sa stotožnil s názorom okresného súdu uvedeným v jeho uznesení. Ďalej uviedol: „*Krajský súd v napadnutom uznesení uvádza, že na moje argumenty už odpovedal vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach. Suvedeným tvrdením krajského súdu nesúhlasím, nakoľko krajský a ani okresný súd sa vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach nevysporiadali so zákonnosťou postupu, ktorý predchádzal môjmu vzatiu do väzby.*“ Sťažovateľ uviedol, že rozhodovaniu o väzbe v jeho prípade predchádzalo vydanie európskeho zatýkacieho rozkazu a vydanie príkazu na zatknutie podľa § 73 ods. 1 Trestného poriadku, a namietol, že v zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov je možné európsky zatýkací rozkaz vydať, len ak je vo vzťahu k obvinenému pre rovnaký skutok vydaný príkaz na zatknutie, avšak podľa sťažovateľa bol príkaz na zatknutie vydaný až po vydaní európskeho zatýkacieho rozkazu. Uvedené sťažovateľ vyvodil na základe pridelených spisových značiek, a to v prípade európskeho zatýkacieho rozkazu sp. zn. 28 Tp 16/2018 a príkazu na zatknutie sp. zn. 28 Tp 19/2018. Následne sťažovateľ uviedol, z akých dôvodov považuje vydanie európskeho zatýkacieho rozkazu voči jeho osobe za neprípustné. Dodal: „*K tvrdeniu krajského súdu, že na moje argumenty už odpovedal vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach by som podotkol, že predchádzajúce*

rozhodnutia okresného aj krajského súdu boli prijaté v čase, kedy ešte trestné konanie vedené v Českej republike nebolo prevzaté orgánmi Slovenskej republiky.“

6. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti zároveň uviedol, že podstatou jeho námietky je aj skutočnosť, že je za ten istý skutok, aj keď v čiastkovej podobe, väzobne stíhaný v od seba nezávislých lehotách, čo je podľa názoru sťažovateľa v rozpore so zmyslom a účelom ustanovení § 76 ods. 6 a 7 Trestného poriadku. Podľa sťažovateľa postupom súdov dochádza k obchádzaniu týchto ustanovení Trestného poriadku, a tým k porušeniu jeho základného práva na osobnú slobodu. K tomu dodal, že uznesením okresného súdu sp. zn. 28 Tp 16/2018 z 5. júla 2018 bol vzatý do väzby a zároveň bolo rozhodnuté, že do plynutia lehôt podľa § 76 ods. 6 Trestného poriadku sa nezapočítava doba, počas ktorej bol sťažovateľ väzobne stíhaný v Českej republike. Zároveň sťažovateľ k počítaniu lehoty väzby uviedol: *„Tak, ako už bolo uvedené, som toho názoru, že u mňa sa pre ten istý skutok i keď v čiastkovej podobe vedú v súčasnosti dve samostatné trestné konania (na základe uznesenia vyšetrovateľa... a prevzaté konanie z Českej republiky...), pričom pre ten istý stíhaný skutok som vo väzbe už takmer 18 mesiacov...“* Sťažovateľ uviedol, že je toho názoru, že ustanovenia § 76 ods. 6 a 7 Trestného poriadku nie je možné vykladať tak, že orgány činné v trestnom konaní a súdy sú oprávnené obvineného držať vo väzbe pre každý z trestných činov, z ktorých je samostatne obvinený, po maximálnu dobu 48 mesiacov, resp. 25 mesiacov v prípade prípravného konania. Zároveň namietol, že v jeho prípade došlo k zoslabeniu dôvodnosti trestného stíhania do tej miery, že by to malo mať za následok absenciu jedného z materiálnych predpokladov väzby, a to dôvodnosti podozrenia. V závere uviedol, že okresný súd v uznesení okresného súdu a krajský súd v uznesení krajského súdu sa predloženými argumentmi sťažovateľa nezaoberali a nijakým spôsobom na nich nereagovali. Na základe uvedeného je sťažovateľ toho názoru, že zo strany okresného súdu, ako aj krajského súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1 a práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, ako aj základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu garantované čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby garantované čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu v Žiline č. 28Tp/16/2018 zo dňa 28.11.2018 a postupom Okresného súdu v Žiline v konaní sp. zn. 28Tp/16/2018 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní sp. zn. 1Tpo/79/2018 a jeho uznesením č. 1Tpo/79/2018 zo dňa 03.01.2019 porušené boli.

2. Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. 1Tpo/79/2018 zo dňa 03.01.2019 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Krajskému súdu v Žiline bezodkladne rozhodnúť o prepustení sťažovateľa na slobodu.

4. Okresný súd v Žiline a krajský súd v Žiline sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi všetky trovy konania do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet jeho právneho zástupcu advokátskej kancelárie STEHURA & partners, v.o.s., so sídlom Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca.“

II.

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

14. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

15. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

16. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

17. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanoveného zákonom:

a) zákonné pozbavenie slobody osoby po odsúdení príslušným súdom;

b) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody z dôvodu nesplnenia rozhodnutia vydaného súdom v súlade so zákonom alebo s cieľom zabezpečiť splnenie povinnosti stanovenej zákonom;

c) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní;

d) pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia za účelom výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán;

e) zákonné pozbavenie slobody osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu, alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní.

18. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek

trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

III.

20. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v namietanom porušení základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1, práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením okresného súdu a postupom a uznesením krajského súdu. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta neprimeranú dĺžku rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, ako aj skutočnosť, že krajský súd vo svojom uznesení nereagoval dostatočným spôsobom na sťažovateľom predstreté námietky, zároveň namietol počítanie lehoty väzby a vyjadril názor, že už došlo k zoslabeniu dôvodnosti jeho trestného stíhania do takej miery, ktorá má mať za následok absenciu jedného z materiálnych predpokladov väzby, a to dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu.

K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1, práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu

21. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní

ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (III. ÚS 74/2015).

22. Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva alebo slobody, resp. ľudského práva alebo základnej slobody vyplývajúcej z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá ústavnú sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* – inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu... (m. m. III. ÚS 222/2017).

23. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút sťažnosti poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho súdu potencióálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd väzobne stíhaných osôb. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku vždy patrí druhostupňovému súdu, pričom sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení okresného súdu, ktorú prostredníctvom podanej sťažnosti adresovanej krajskému súdu aj využil.

24. Vzhľadom na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia ním označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru uznesením okresného súdu, pretože sa ich ochrany mohol domáhať

a aj sa domáhal podaním sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu. Z tohto dôvodu ústavný súd konštatuje v zmysle § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde existenciu procesnej prekážky, ktorá bráni prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, a to pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na osobnú slobodu podľa čl. 5 ods. 1, práva na urýchlené rozhodovanie o zákonnosti väzby podľa čl. 5 ods. 4 a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu

25. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (III. ÚS 66/2018).

26. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, aj v tomto smere ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 113/05, II. ÚS 151/09, II. ÚS 311/2013, IV. ÚS 444/2013, IV. ÚS 444/2013), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorý je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality, a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy (III. ÚS 422/2016).

27. Rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva jednoznačne vymedzila záver, že záruky čl. 6 dohovoru sa v „trestných“ veciach týkajú len konaní, v ktorých

sa rozhoduje o „oprávnenosti“ obvinenia („*bien-fondé*“), a nevzťahujú sa na mnohé konania súvisiace s trestným stíhaním, ktorých predmetom nie je rozhodovanie o oprávnenosti obvinenia, t. j. rozhodovanie o vine a treste. Vychádzajúc z uvedeného, režimu čl. 6 dohovoru nepodlieha (okrem iného) rozhodovanie o väzbe (Neumeister c. Rakúsko z 26. 6. 1968 a Matznetter c. Rakúsko z 10. 11. 1969) (III. ÚS 118/2018).

28. Na základe týchto skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

29. Sťažovateľ v prvom rade namietal dĺžku rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, kde namietal neprimerane dlhú lehotu rozhodovania zo strany konajúcich súdov.

30. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky aj na rýchlosť tohto preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, predmetom ktorého je preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby. Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou, v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby z hľadiska čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a tiež z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru, uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca (III. ÚS 571/2017).

31. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľova žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu z 8. novembra 2018 bola okresnému súdu postúpená krajskou prokuratúrou 20. novembra 2018, zároveň ňou požiadal aj o nahradenie väzby písomným sľubom. Následne sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu podaním

z 26. novembra 2018 okresnému súdu predložil ponuky dôveryhodných osôb na prevzatie záruky za ďalšie jeho správanie. Okresný súd o tejto žiadosti rozhodol uznesením okresného súdu z 28. novembra 2018, teda s odstupom 8 dní. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu, proti všetkým jeho výrokom, ihneď po jeho vyhlásení 28. novembra 2018 sťažnosť, ktorú po doručení písomného vyhotovenia uznesenia okresného súdu písomne odôvodnil 17. decembra 2018. Následne krajský súd vydal 3. januára 2019 uznesenie krajského súdu, ktorým sťažnosť zamietol. Na tomto mieste je potrebné upozorniť na skutočnosť, že moment doplnenia odôvodnenia sťažnosti, keď sa vytvára objektívna možnosť pre rozhodnutie o tejto sťažnosti, je relevantný pre posúdenie požiadavky neodkladného rozhodovania vo vzťahu k druhostupňovému konaniu. Z uvedeného je zrejmé, že od doplnenia sťažnosti sťažovateľom písomným odôvodnením tejto sťažnosti zo 17. decembra 2018 až do vydania uznesenia krajského súdu 3. januára 2019 uplynula doba 17 dní. Časový úsek počínajúci ústnym uplatnením sťažnosti až do jej písomného doplnenia, resp. písomného doplnenia jej odôvodnenia sťažovateľom, predstavuje dobu, ktorú nie je možné pričítať na vrub konajúcim súdom. Práve naopak, za predĺženie väzobného konania v dôsledku vlastnej pasivity je zodpovedný sám sťažovateľ.

32. Ako vyplýva z citovanej judikatúry, doba nepresahujúca lehotu jedného kalendárneho mesiaca na jednom stupni konania je z hľadiska záruk poskytovaných uvedenými článkami ústavy a dohovoru štandardne akceptovateľná. Zároveň, ako to vyplýva zo skutočností uvedených v predchádzajúcom bode, zo strany krajského súdu, ako ani pred ním konajúceho okresného súdu nedošlo k nedodržaniu štandardne akceptovateľnej lehoty jedného mesiaca samostatne pre každý zo stupňov konajúcich súdov.

33. Námietka porušenia základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru smeruje proti uzneseniu krajského súdu, ktorým krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľa uplatnenú proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu, ktorým tento zamietol sťažovateľovu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň zamietol nahradenie väzby zárukou, sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku.

34. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti tiež namietal, že v jeho veci došlo k zoslabeniu dôvodnosti jeho trestného stíhania do tej miery, že to má mať podľa názoru sťažovateľa za následok absenciu jedného z materiálnych predpokladov väzby – dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu. Zároveň namietol, že krajský súd sa v uznesení krajského súdu nezaoberal sťažovateľom uplatnenými námietkami. Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že mu ako nezávislému súdnemu orgánu ochrany ústavnosti neprislúcha, aby v rámci konania o ústavnej sťažnosti posudzoval či dokonca skúmal existenciu dôvodov väzby sťažovateľa... To prislúcha zásadne všeobecným súdom. Rovnako tak pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdného orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, III. ÚS 324/2016).

35. Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry ďalej zdôrazňuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (mutatis mutandis III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Toth c. Rakúsko z 12. 12. 1991). Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03).

36. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 394/2018).

37. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 411/2018).

38. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu, právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (I. ÚS 394/2018).

39. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha

interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách... (III. ÚS 444/2018).

40. Podľa posúdenia ústavného súdu krajský súd dostatočne odôvodnil, prečo sťažovateľovu sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu zamietol. Z ústavnoprávneho hľadiska je odôvodnenie uznesenia krajského súdu konformné, nevykazuje znaky svojvôle či arbitrárnosti. Uznesenie krajského súdu spĺňa zákonné požiadavky na odôvodnenie uznesenia o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, resp. o sťažnosti proti nemu. Ústavný súd po preskúmaní uznesenia krajského súdu nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným.

41. Sťažovateľ tiež namietal, že krajský súd nedodrжал pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu lehotu 5 pracovných dní na rozhodnutie stanovenú § 192 ods. 3 Trestného poriadku. Pokiaľ ide o právne dôsledky nerešpektovania lehoty ustanovenej v § 192 ods. 3 Trestného poriadku pri rozhodovaní krajského súdu ako sťažnostného súdu o sťažnosti sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že z nijakého ustanovenia Trestného poriadku nevyplýva, že nedodrжанím lehoty piatich pracovných dní na rozhodnutie o sťažnosti vzniká obligatórne povinnosť sťažnostného súdu prepustiť obvineného na slobodu. Navyše, právny záver, v zmysle ktorého by nerešpektovanie lehoty na rozhodnutie nadriadeného súdu uvedenej v § 192 ods. 3 Trestného poriadku malo viesť k obligatórnemu prepusteniu obvineného z väzby, by za určitých okolností mohol byť vo vzťahu k obvinenému aj kontraproduktívny; rešpektovanie požiadavky prednostného a urýchleného rozhodovania súdov vo väzobných veciach by totiž nemalo ísť na úkor rešpektovania zásad spravodlivého súdneho procesu. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoj už viackrát vyslovený právny názor, podľa ktorého nemožno úspešne namietat' porušenie určitého ústavou alebo medzinárodnou zmluvou garantovaného práva alebo slobody takým postupom dotknutého všeobecného súdu, ktorý by mohol mať za následok porušenie iného ústavou, resp. medzinárodnou zmluvou garantovaného práva alebo slobody (II. ÚS 177/2016).

42. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietanú skutočnosť, že za ten istý skutok, aj keď v čiastkovej podobe, je väzobne stíhaný v od seba nezávislých lehotách, čo je podľa názoru sťažovateľa v rozpore so zmyslom a účelom ustanovení § 76 ods. 6 a 7 Trestného poriadku, k uvedenému ústavný súd uvádza, že početnosť trestnej činnosti toho istého páchatel'a má významné procesnoprávne a hmotnoprávne dôsledky.

43. Podľa § 122 ods. 10 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) za pokračovací trestný čin sa považuje, ak páchatel' pokračoval v páchaní toho istého trestného činu. Trestnosť všetkých čiastkových útokov sa posudzuje ako jeden trestný čin, ak všetky čiastkové útoky toho istého páchatel'a spája objektívna súvislosť v čase, spôsobe ich páchania a v predmete útoku, ako aj subjektívna súvislosť, najmä jednotiaci zámer páchatel'a spáchať uvedený trestný čin; to neplatí vo vzťahu k čiastkovým útokom spáchaným mimo územia Slovenskej republiky.

44. Z citovaného ustanovenia § 122 ods. 10 Trestného zákona okrem iného vyplýva, že posudzovať jednotlivé čiastkové útoky, ktorých sa sťažovateľ dopustil a ktoré spája objektívna súvislosť, ako aj subjektívna súvislosť, je možné z pohľadu de lege lata vtedy, ak sa ich dopustil na území Slovenskej republiky. Pokiaľ páchal rovnakú trestnú činnosť aj v zahraničí (na území Českej republiky), tak potom názor, podľa ktorého v takomto prípade nie je možné posudzovať páchanie trestnej činnosti sťažovateľa ako jeden pokračujúci trestný čin, ale ako samostatný skutok, ktorý je trestným činom a bol spáchaný viacerými čiastkovými útokmi, ktoré spája objektívna a subjektívna súvislosť, nie je bez ďalšieho ani arbitrárny, ani zjavne neodôvodnený (m. m. I. ÚS 72/2015).

45. Podľa posúdenia ústavného súdu v prípade sťažovateľa nejde v danom prípade o situáciu, keď by účelovo ad hoc alebo iným spôsobom bol sťažovateľ trestne stíhaný v rôznych samostatne vedených trestných konaniach, teda že by bol opätovne brávaný do väzby s cieľom úmyselného predlžovania jeho obmedzenia na osobnej slobode plynutím väzby pre každé trestné konanie samostatne. Inak povedané, sťažovateľom vyslovenú námietku považuje ústavný súd za neodôvodnenú, vychádzajúc pritom z platného právneho stavu – najmä § 122 ods. 10 Trestného zákona, v zmysle ktorého nie je možné posudzovať

trestnú činnosť páchanú sťažovateľom mimo územia Slovenskej republiky ako jeden pokračujúci trestný čin spáchaný viacerými skutkami.

46. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 1 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

47. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2019